

17.10.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite Lausuntopyyntö STM082:00/2018, STM/3925/2018

Asia **Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi lääkelain ja apteekkiverolain muuttamisesta**

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää hallituksen esitystä laeiksi lääkelain ja apteekkiverolain muuttamisesta lähtökohtaisesti hyvin valmisteltuna. Muistioissa on monipuolisesti taustoitettu vallitsevaa tilannetta niin kilpailun kuin järjestelmän toimivuudenkin kannalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvien yliopistojen: Helsingin yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto, näkökulmasta muutokset näyttäytyvät kuitenkin osittain haasteellisina. Itsehoitolääkkeiden saatavuuden parantamiseksi tähtäävissä toimissa on yliopistolähtöiset toimijat suljettu täysin uudistuksen ulkopuolelle kieltämällä näiltä palvelupisteiden perustaminen. Tätä jyrkältä tuntuva ratkaisu perustellaan sillä, että yliopistolähtöiset toimijat ovat muista syistä kilpailijoitaan paremmassa asemassa. Täytyy kuitenkin muistaa, että kyseessä on koko alan tulevaisuuden kannalta tärkeä ratkaisu, eikä ole perusteltua rajata osaa nykyisistä toimijoista tämän kehityksen ulkopuolelle.

Apteekkiveron, ja sitä edeltäneen apteekkimaksun tarkoitus on turvata koko maan kattavat apteekkipalvelut ja tasata apteekkien välisiä tuloeroja. Apteekkivero on pienten ja suurten apteekkien tuloeroja tasaavana maksuna tietyn elinkeinon tuottoon kohdistuva erityinen maksu. Esityksestä ei täysin käy ilmi, miksi veron progressiota halutaan korottaa juuri nyt. Progression lisääminen siten, ettei se vaikuttaisi Helsingin Yliopiston Apteekkiin on vaikeaa, kuten esityksessä todetaan. Veron progression lisääminen siten, että 63 – 72% apteekkiverokertymän kasvusta tulee yhdeltä toimijalta, ei kuitenkaan vaikuta tarkoituksenmukaiselta.

Nyt esitetyt muutokset ovat mittavia ja vaikuttavat apteekkien liikevaihtoon ja katteisiin ilman progression kasvattamistakin. Kun apteekkitoimintaa vapautetaan mm. itsehoitolääkkeiden myynnin osalta, se jo osaltaan vaikuttaa apteekkien katteisiin. Kilpailu todennäköisesti kiristyy erityisesti houkuttelevilla alueilla ja se on omiaan tasaamaan alueiden välisiä eroja tältä osin.

Olisi syytä vielä pohtia, onko mahdollista toteuttaa apteekkiveron progression kasvattaminen vasta siinä vaiheessa, kun nähdään muiden nyt esitettyjen muutosten vaikutus ja voidaan arvioida, kuinka suuri tarve katteiden tasaamiselle on. Hallituksen

apteekkityöryhmä totesi, että ”Apteekkien tulonmuodostusta seurataan ja luodaan tarvittaessa uusi ylin maksuporras apteekkimaksuun.” Tässä vaiheessa seurantajakso on vielä kovin lyhyt ja toimet alkuvaiheessa.

Sivulla 2 HE luonnoksen yleisperusteluissa todetaan virheellisesti, että yliopiston apteekki toimii osakeyhtiönä. Tämä pitäisi korjata lopulliseen versioon.

Aiempien kehysvalmistelujen yhteydessä hallitus linjasi, ettei korkeakoulutukseen kohdisteta enää uusia menoleikkauksia. Esityksen mukainen apteekkiveron muutos heikentäisi välillisesti erityisesti Helsingin yliopiston toimintaedellytyksiä. Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että hallinnonalan menokehukseen tulee tehdä Yliopiston apteekin verojen kasvua vastaava pysyvä määrärahalisäys. Tämä kohdennettaisiin Helsingin yliopistolle ja tarvittaessa myös Itä-Suomen yliopistolle enintään niin kauan kuin yliopistot harjoittavat apteekkitoimintaa.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Talousasiantuntija

Soili Vasikainen

Tiedoksi OKM/KTPO